

Итните реформски приоритети
побавни од реставрирањето
на нереформските практики!

Јануари, 2016 Скопје

МРЕЖА 23

Издавач
Институт за европска политика (ЕПИ) - Скопје

За издавачот:
д-р Малинка Ристевска Јорданова

Лектура:
Елена Саздовска

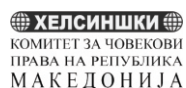
Дизајн:
Гаја Дизајн

Проектот „Мрежа 23: Следење на Итните реформски приоритети“ е поддржан од Кралството Холандија. Наведените мислења во овој документ се мислења на авторите и не ги одразуваат

Kingdom of the Netherlands

Оваа публикација е составен врз основа на мониторинг на имплементацијата на Итните реформски приоритети преку мрежа 23, вклучувајќи ги следниве членови на мрежата:

Содржина

Итните реформски приоритети побавни од реставрирањето на нереформските практики!	4
Што се итни реформски приоритети?	4
Владеење на правото и правосудство	5
Деполитизација на јавната администрација	5
Изборни реформи	5
Спроведување на препораките на Анкетната комисија за настаните од 24 декември	5
Медиуми: слобода на изразување	5
Како и колку се спроведуваат итните реформски приоритети?	5
I Владеење на правото и правосудство:	6
А) Правосудство	6
Б) Функционален судски и парламентарен надзор на следењето на комуникациите	7
В) Независни регулаторни и надзорни тела	8
Г) Политики и законодавство на антикорупција	8
Д) Лустрација	8
II ДЕПОЛИТИЗАЦИЈА НА ЈАВНАТА АДМИНИСТРАЦИЈА	8
III ИЗБОРНА РЕФОРМА	9
IV СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРЕПОРАКИТЕ НА АНКЕТНАТА КОМИСИЈА ЗА НАСТАНИТЕ ОД 24 ДЕКЕМВРИ	9
V МЕДИУМИ: СЛОБОДА НА ИЗРАЗУВАЊЕТО	9
а) Јавен радиодифузен сервис	9
б) Рекламирање на Владата	9
в) Пристап до информациите	9
г) Клевета	9
Што е значајно, а не е изрично наведено во Итните реформски приоритети?	10
ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ	11

Итните реформски приоритети побавни од реставрирањето на неререформските практики!

Со ставањето потпис на Договорот од Пржино, во јуни 2015 година, четирите најголеми македонски партии-потписнички „се договорија да ги спроведат сите препораки од Европската комисија за системските прашања од владеењето на правото“. Со тоа, партиите практично „на невидено“ ги прифатија итните реформски приоритети, уште пред тие да се објават, во јуни 2015 година.

Стратегијата за проширување на Европската комисија го врзува повторното давање препорака за отворање преговори за членство со „континуираното“ спроведување на политичкиот договор од 2 јуни/15 јули и со „значителен напредок во спроведувањето на итните реформски приоритети“.¹

Ако во јавноста е малку појасно што значи спроведувањето на политичкиот договор, многу малку или воопшто не е јасно што значи „значителен напредок во спроведувањето на итните реформски приоритети“, не само во пошироката јавност, туку и кај оние што непосредно треба да ги спроведуваат. Така, тие се сведуваат на нејасна колективна имагинација за нивното значење, на претпоставки и сомнежи дали зад таа сентенција се крие шифра или клуч за конкретна акција или е тоа само небитна бирократска фраза.

Што се итни реформски приоритети?

Итните реформски приоритети се документ на Европската комисија, кој се надоврзува на Извештајот на експертскиот тим предводен од Рајнхард Прибе.² Иако и самиот извештај содржеше препораки, Комисијата ги издвои во посебен документ, на кој потоа се повикаа Стратегијата за проширување и Советот на Европската Унија во неговите заклучоци од 16 декември 2015 година.³

Документот е поделен на 5 поглавја:

Владеење на правото и правосудство,
Деполитизација на јавната администрација,
Изборни реформи,
Спроведување на препораките на Анкетната комисија за настаните од 24 декември,
Медиуми: слобода на изразувањето.

Што е ново во овој документ, во однос на претходните препораки дадени од Комисијата?⁴

¹ Стратегија за проширување. Европска комисија. 10.11.2015г. Достапно на:

http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2015/20151110_strategy_paper_en.pdf

² Препораки од групата високи експерти за системските прашања во однос на владеењето на правото коишто се однесуваат на следењето на комуникациите, објавено пролетта 2015 година. Група независни експерти во областа на владеење на правото, на барање на Европската комисија. 8.6.2015 г. Достапно на:

http://ec.europa.eu/enlargement/news_corner/news/news_files/20150619_recommendations_of_the_senior_experts_group.pdf

³ Заклучоците на Советот на министри за општи работи на ЕУ се достапни на:

<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15356-2015-INIT/en/pdf>

⁴ Се задржуваме само на јавно соопштените препораки дадени од Комисијата, главно содржани во редовните годишни извештаи. Многу веројатно е дека препораките, Европската комисија во различни форми ги има претставено на Владата (во рамките на дијалогот во телата за спроведување на ССА, Високиот пристапен дијалог, итн.), но тие не се јавно достапни.

Владеење на правото и правосудство

- јасен фокус на независноста и квалитетот на правдата;
- конкретни препораки поврзани со судскиот и парламентарниот надзор на следењето комуникации;
- поголем фокус на независноста на регулаторните и надзорните тела;
- најригорозни барања за ревизија/престанок на лустрацијата.

Очигледно е дека, во оваа област, препораките се најмногу „иновирани“, што секако се должи на откриениот скандал на прислушувањето и на наодите во Извештајот на Прибе, чиј директен повод е овој скандал. Оттаму, „на голема врата“ се враќа прашањето за надзор врз комуникациите и улогата на службите за разузнавање – прашање што во континуитет е присутно, но не беше во преден план, особено во периодот по 2008 година, кога парламентарниот надзор врз службите, на различни начини, беше целосно оневозможен.

Деполитизација на јавната администрација

- Освен заострениот речник за строга примена на новите закони, приоритетот не носи ништо ново. Напротив, (погрешно) го врзува приоритетот со спроведување на новите закони, иако сите досега бројни закони и измени беа носени со иста цел – професионална и деполитизирана јавна администрација, но резултатот досега беше спротивен на целите.
- Конкретно е барањето за престанок на трансформацијата на времените во постојани договори за работа и за објавување на бројот на вработени во јавниот сектор.

Изборни реформи

- Се повторуваат препораки од извештаите на Комисијата, повикувајќи се на препораките на ОБСЕ/ОДИХР.

Спроведување на препораките на Анкетната комисија за настаните од 24 декември

- нема поконкретни препораки.

Медиуми: слобода на изразување

- Се конкретизираат и се систематизираат претходно дадените препораки во однос на радиодифузниот сервис, владиното рекламирање, пристапот до информации и клеветата.

Многу од приоритетите се практично повторени, нереализирани приоритети од минатите години. Без поставувањето јасни рокови за нивно спроведување, нивното повторување не само што не е ефективно, туку и дава сигнал за натамошна неограничена толеранција на лошите практики. Затоа, натамошното толерирање на неспроведувањето на приоритетите е само индиректно давање поддршка на власта за таквите практики.

Како и колку се спроведуваат итните реформски приоритети?

Нашата оцена за реализацијата на итните реформски приоритети се заснова на структурираното следење, според однапред утврдена методологија, во кое учествуваа членки на Мрежа 23.⁵ Беа следени и анализирани информациите од институциите, од партиите, од медиумите, а беа набљудувани и седниците на одделни органи и тела, како и судски предмети. Врз основа на набљудувањето, во периодот од 15 септември до 31 декември 2015 година беа издадени шест извештаи.⁶ Беа организирани и три форуми, на кои се дискутираа наодите.

Наодите и оценката за реализацијата на секој приоритет се претставени во инфограмот во прилог. Овде подетално ќе го разгледаме спроведувањето на секој приоритет.

Владеење на правото и правосудство:

А) Правосудство

Не се спроведуваат приоритетите што се однесуваат на деполитизација на назначувањето и унапредувањето судии, нивното оценување, како и дисциплинските постапки и разрешувањето. Судскиот совет, повикувајќи се на (необјавен) Акциски план, продолжи да избира претседатели на судови и да објавува огласи за избор на судии, без какви било претходни промени во системот на избор. И покрај реакциите на граѓанскиот сектор, кој укажуваше на тоа дека Советот за утврдување факти и покренување на постапка за утврдување на одговорност на судија не е соодветно решение за спроведување на препораката на ГРЕКО,⁷ продолжија активностите за негово комплетирање. Конечно, во декември 2015 година, и Венецијанската комисија издаде мислење⁸ со кое, иако се оградува од давање оцена за уставноста на Законот со кој се формира ова тело, јасно вели дека решението не е соодветно, но и дека реформите во областа на судството земаат многу различна насока од првичните реформски зафати. Примерот со овој Закон е илустративен и за многу други владини „реформски“ зафати во последниве години. Одделна препорака на Европската комисија или на меѓународно тело се чита и се применува така како што ѝ одговара на извршната власт за само формално да ја задоволи препораката, а всушност да оствари уште поголема контрола врз другите власти. Притоа, со формирањето нови тела, се отвораат места и за „вдомување“ партиски кадри или за придобивање нови „независни“ експерти. Со тоа, демократските девијации објективно остануваат незагрозени, се реставрираат и добиваат нов живот, реформски лажно ребрендирани.

Министерството за правда отвори расправа за Предлогот на стратегијата за реформа на судството.⁹ Операционализација на мерките поврзани со независноста на судиите се предвидува во 2018 година, и тоа главно со регулаторни интервенции и интервенции за јакнење на капацитетите. Со тоа, предложената стратегија во овој клучен аспект практично директно е спротивставена на итните реформски приоритети.¹⁰ Ова е очигледен пример и за тоа како ефектот од претпристапната помош на ЕК е спротивен на итните реформски приоритети од истата ЕК, кои на овој начин ја разводнуваат.

⁵ Во следењето беа вклучени следните организации: Институтот за човекови права, Коалицијата на здруженија на граѓани „Сите за правично судење“, Хелсиншкиот комитет за човекови права на Република Македонија и НВО Инфоцентар.

⁶ Извештаите од следењето се достапни на: <http://www.epi.org.mk/newsDetail.php?nwsid=89>.

⁷ За подетални информации: Анализа на Поглавјето 23 „Правосудството и темелните права во Република Македонија“, изработена во рамките на Мрежа 23, достапно на: http://www.epi.org.mk/docs/Analiza_Mreza.pdf; Анализа „Независноста на Судскиот совет на Република Македонија – стремеж и предизвици“, изработена од Институтот за човекови права во рамките на проектот „Мрежа 23“, достапно на: <http://www.ihr.org.mk/images/pub/analiza-za-ssrm-konecna.pdf>.

⁸ Мислење во однос на законите за дисциплинска одговорност и оценување на судиите. Европска комисија за демократија низ право (Венецијанска комисија). 21.12.2015 г. Достапно на: [http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2015\)042-e](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2015)042-e).

⁹ Предлог-стратегијата е изработена со стручна и логистичка поддршка на проектот за подготовка на програмата за поддршка на правосудниот сектор и проектот ИПА 2010 „Понатамошна поддршка за независно, одговорно, стручно и ефикасно судство и промоција на условната казна и алтернативните мерки“.

¹⁰ Институтот за човекови права изготви коментари и забелешки на Предлог-стратегијата коишто се достапни на www.ihr.org.mk

Најавената, нова централна база на податоци на Врховниот суд на РМ, преку која треба да се објавуваат пресудите на сите судови во државата, нема веќе да ги содржи објавените судски пресуди на посебните веб-страници на судовите, со што се доведува во прашање смислата на ваквата интервенција. Не само што оваа активност не е во прилог на приоритетот за навремено објавување на сите судски пресуди, туку е „промашена“ и смислата на овој приоритет, кој пред сè, се однесува на објавување на пресудата од страна на судијата во законски определниот рок.

Не е забележано „остварувањето проактивна улога на Судскиот совет и зголемување на неговата професионалност“, а особено не се видливи дејствија коишто треба да обезбедат доволна предвидливост на дефиницијата „истакнат правник“, (не е доволно само стаж од 15 години) како услов за членство во Судскиот совет. Тоа е основата според која беше избран и сегашниот претседател на Судскиот совет, и тоа во отсуство на опозицијата. Претседателот на Судскиот совет, дури и изјави дека Извештајот на ЕК содржи двојни стандарди во однос на судството.¹¹ Од друга страна, забележана е поактивна улога на Судскиот совет¹² и, особено, на Врховниот суд, пред сè, преку учество и организирање тркалезни маси и дебати. Затоа, прашање е колку ваквите, повеќе „церемонијални“ активности, можат да придонесат за остварување на целта на приоритетот – „да се заштитат судиите од мешање во нивната независност“, ако истовремено продолжуваат вообичаените практики за избор и унапредување на судиите.

Се реализира приоритетот којшто се однесува на Академијата за судии и јавни обвинители. Во Буџетот за 2016 година, предвидени се и повеќе средства споредено со 2014 и 2015 година.

Во поглед на обезбедувањето „брзо извршување на сите пресуди на ЕСЧП против државата“, донесувањето акциски планови за секоја пресуда и нивното доставување до ЕСЧП, што е постојна практика во РМ, не го задоволува целосно барањето од приоритетот „развивање практични и ефективни мерки за секоја категорија на случаи“. Не се забележани систематски мерки во оваа насока. Од друга страна, во изминатиот период се направени некои законски интервенции коишто не можат директно да се окарактеризираат дека се во насока или се спротивни со итните реформски приоритети. Еден таков пример е воведувањето нови додатоци на плата на судиите и на јавните обвинители, чија очигледна цел е предизборно придобивање и инвестирање во нивната сервилност кон политичките налози. Друг пример е овозможувањето судски соработници да конкурираат за почетна обука на Академијата за судии, но само како кандидати за јавни обвинители, а не и за судии. Не наиде на посериозна реакција предупредувачкиот штрајк на административните работници во судството, кои реагираа на решенијата од соодветниот закон. Оваа категорија работници во судството останува занемарена, и покрај тоа што нивната улога е значајна, особено во услови кога се намалува бројот на судии.

Генерално, итните реформски приоритети во областа на правосудството суштествено не се спроведуваат. Како супститут за реформите се нуди само „мека реформска амбалажа“, која ја задоволува формата, но не и суштината. Се спроведуваат само одделни, повеќе технички аспекти, кои имаат ограничено влијание врз очекуваната независност и професионалност. Од друга страна, се преземаат дејства што се спротивни на итните реформски приоритети.

Б) Функционален судски и парламентарен надзор на следењето на комуникациите

Во оваа област, досега не се видливи никакви конкретни чекори, освен задоцнетото формирање на собраниска Анкетна комисија за скандалот со прислушувањето. За конкретни резултати, уште помалку може да стане збор, бидејќи барањето за сведочења „затворени за јавноста“ ги банализираа очекувањата и за транспарентен процес и за еден вид институционално овозможена катарза.

¹¹ За Судскиот совет, ЕК има двојни стандарди за судството. Телма. 27.11.2015 г. Достапно на: <http://telma.com.mk/vesti/za-sudskiot-sovet-ek-ima-dvojni-standardi-za-sudstvoto>.

¹² Донесен е Акциски план за решавање на застарените предмети; воведени се квартални работни посети на судовите; донесена е нова систематизација на судиски места во судовите; донесена е одлука за објавување оглас за VI генерација во Академијата за судии и јавни обвинители; донесен е нов Деловник за работа на Судскиот совет и внатрешни интерни процедури).

В) Независни регулаторни и надзорни тела

Не се забележани никакви чекори за во практиката да се обезбеди автономија на независните регулаторни и надзорни тела и професионалност на нивните членови.

Не се спроведуваат ни приоритетите за следење на препораките на народниот правобранител и унапредување на законските решенија за да бидат во согласност со Париската декларација. Дури, правобранителот изјави дека е спречуван од извршната власт да ја врши својата функција.¹³ Ваквиот вид на институционална „декапитација“, кога одредени тела функционираат со некаков оперативен минимум, но нивните раководства во практиката се спречени да ги извршуваат своите надлежности, нема ендемски, туку епидемски димензии.

Г) Политики и законодавство на антикорупција

Освен досието што го развива специјалниот јавен обвинител,¹⁴ нема видливи чекори за борба против корупцијата од висок профил. Напротив, и натаму се значајни отпорите кон отворање и завршување на ваквите предмети.

Не е воспоставен ни централен регистар на службени лица кои се подложни на проверка на конфликт на интереси и декларација на имот – приоритет што е повторуван веќе низа години.

Единствена реализирана точка од антикорупциското досие е Законот за укажувачите. И неговото донесување беше проследено со контроверзии – во пакет со Законот за заштита на приватноста, чиј првичен предлог, поднесен од страна на владината коалиција, содржеше елементи на цензура. Државната комисија за спречување корупција функционира како цел сама за себе. Таа, 2015 година ја „одбележа“ само со неколку соопштенија, од кои повеќето за одржани работилници и семинари, и со целосна затвореност кон медиумите, односно кон јавноста.

Д) Лустрација

Владата го прокнижи престанувањето на Законот за лустрација како реализиран приоритет. Сепак, остануваат 38 активни предмети пред Комисијата и 38 предмети пред Судот, како и предметите кои се во ЕСЧП.¹⁵

II ДЕПОЛИТИЗАЦИЈА НА ЈАВНАТА АДМИНИСТРАЦИЈА

Ако реализацијата на приоритетот се врзува со стапувањето во сила на новите закони, тоа е целосно погрешен пристап. Факт е дека политизацијата на јавната администрација продолжува. Од друга страна, Владата јасно стави до знаење дека нема намера да стави мораториум на Законот за трансформација на привремените во постојани вработувања, како што бара ЕК во еден од најконкретните приоритети од документот. Целосно спротивно, продолжи со оваа активност.

Конечно, Министерството за информатичко општество и администрација ја објави вкупната бројка на вработени во јавниот сектор, што повеќе години ја бараше и домашната јавност и Европската комисија – 128.253. Сепак, министерот најави „целосно воспоставување на Регистарот и подготовка на првиот Годишен извештај во февруари 2016 година“, што самото по себе претставува извесна ограда за објавениот податок.

¹³ Иџет Мемети: УБК и Јавното обвинителство ме спречуваа да го истражувам прислушувањето. 24 Вести. 15.09.2015 г. Достапно на: <http://24vesti.mk/idzet-memeti-ubk-i-javnoto-obvinitelstvo-me-sprechuvaa-da-go-istrzhuvam-prislushuvaneto>.

¹⁴ Според законскиот назив, јавен обвинител за гонење кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите.

¹⁵ Од следењето на Институтот за човекови права.

III ИЗБОРНА РЕФОРМА

Досегашните чекори, иако одзедоа премногу време во преговори меѓу партиите, тешко можат да го оправдаат амбициозниот наслов на приоритетната област. Реформите се најблаго речено – неамбициозни, а во меѓупартиските преговори пропадна можноста, барем, за воведување отворени листи.

Најголем проблем е ревизијата на Избирачкиот список, на која се „работи“ неколку години, но без никаков резултат.

Ова е приоритетот што, секако, треба да се реализира до договорените предвремени избори, а станува сè појасно дека нема време за негова реализација, особено не за ревизија на избирачкиот список.

IV СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРЕПОРАКИТЕ НА АНКЕТНАТА КОМИСИЈА ЗА НАСТАНИТЕ ОД 24 ДЕКЕМВРИ

Неспроведувањето на овој приоритет е показател за непостоење на политичка волја да се работи на обезбедувањето рамнотежа меѓу извршната и законодавната власт.

V МЕДИУМИ: СЛОБОДА НА ИЗРАЗУВАЊЕТО

Преговорите за медиумите се во ќорсокак, а партиите меѓусебно се обвинуваат за таквата состојба. Здружението на новинарите (ЗНМ) и Македонскиот институт за медиуми (МИМ) демонстрираа со барање да се вклучат во преговорите.

а) Јавен радиодифузен сервис

Не се спроведени реформи во јавниот радиодифузен сервис. Напротив, спроведените набљудувања на медиумите укажуваат на нарушување на правилата на објективно новинарство од страна на Македонската радиотелевизија.

б) Рекламирање на Владата

Владата еднострано најави дека ќе прекине со платените реклами на електронските медиуми. Меѓутоа, тоа суштествено не значи спроведување на приоритетите што бараат системски решенија – воспоставување правила и транспарентност на платеното рекламирање, како и механизам за неплатени огласи. Но, отсуството на платени реклами, суптилно се компензира преку новинарски форми на „информирање“, директно во информативните програми, во ударно време.

в) Пристап до информациите

Нема видливи промени во пристапот на новинарите до информации

г) Клеветата

Нема иницијативи за измена на Законот за граѓанска одговорност од клеветата во поглед на дефинициите (усогласување со член 10 од ЕКЧП), ниту измена на процедуралните правила за исклучување на случаите од мала вредност и употреба на медијација, како што сугерираат Итните реформски приоритети.

Анализата на предметите на клеветата не покажува дека политичарите се самоограничиле во подигањето тужби за клеветата во споредба со претходната година. Од 1 јуни се поведени 8 нови предмети во кои странка е новинар, а рочишта биле закажани за 24 тековни предмети.¹⁶

¹⁶ Од следењето на НВО Инфоцентарот.

Што е значајно, а не е изрично наведено во Итните реформски приоритети?

Еден од ризиците на поставување конкретни препораки што Владата треба да ги исполни во рамките на „европската агенда“ е, поради фокусот на нив, да се испуштат од вид процеси и настани што укажуваат на други, па и уште поголеми проблеми.

За Република Македонија, можеби најкритичната дијагноза е онаа за партиската контрола врз институциите. И покрај тоа што се настојувало итните реформски приоритети да се формулираат така за да се придонесе да се намалат, односно да се отстранат партиските стеги на институциите, во реалноста тие не можат да предвидат сè. Така на пример, назначувањето членови во Одборот за акредитација на високообразовни институции,¹⁷ кои и се познати на јавноста како блиски до партиите на власт, е јасен индикатор дека владејачките партии немаат политичка волја за олабавување на партиските стеги, туку напротив – продолжуваат со стратегијата за партиска контрола врз институциите. Уште подиректно прекршување е предлагањето членови на Комисијата за заштита од дискриминацијата, кои не ги задоволуваат критериумите за членство во оваа Комисија, а кои наспроти противењето на опозициската СДСМ, ги поднесе владејачката коалиција.

Од друга страна, изборната кампања е веќе во полн ек – најавите за зголемување на социјалната помош, пензиите, субвенциите итн., добиваат многу повеќе гласност од „здодевните“ итни реформски приоритети, особено преку сè уште силно контролираните медиуми, како и отворањето нови медиуми, како резервна логистика за политички и изборни цели.

Покрај тоа, треба да се има предвид „флуидноста“ на препораките од институциите на Европската комисија. Овде особено треба да се имаат предвид заклучоците на Советот на ЕУ од декември 2015 година, како и препораките на Извештајот на ЕК за Република Македонија за 2015 година. Покрај поддршката на итните реформски приоритети, Советот, ги дава/повторува следниве препораки:

- Целосна истрага за настаните во Куманово од 9/10 мај 2015 година, на објективен и транспарентен начин;
- Завршување на анализата на Охридскиот рамковен договор и спроведување на нејзините препораки;
- Јакнење на добрососедските односи; избегнување дејства што можат да им попречат; решавање на прашањето за името.

¹⁷ Решение за именување членови на Одборот за акредитација и евалуација на високото образование „Службен весник на РМ“ бр. 220/15 од 15.12.2015 г. Достапно на: <http://www.slvesnik.com.mk/Issues/45fa8ed02be04097803bb8884e2fcace.pdf>.

Европската комисија го дополнува досието со поконкретни мерки коишто се однесуваат на борбата против организираниот криминал. Овде се особено значајни препораките за перењето пари и за формирањето Центар.¹⁸ Другите дополнувања се однесуваат на донесување стратегии и акциски планови за реформа на судството и јавната администрација и јакнење на капацитетите за стратешко планирање во судството.

Без изненадување, Владата ги игнорира оние препораки што имаат повеќе политички карактер, а презема мерки само за оние што имаат повеќе технички карактер и кои и овозможуваат да „купи време“. Прашањето за истрага за настаните од Куманово веќе подолго време е тргнато од дневен ред. Од друга страна, анализата на Охридскиот рамковен договор е во застој, откако ВМРО-ДПМНЕ се дистанцираше од оваа анализа.¹⁹

Во поглед на добрососедските односи, две средби на министрите за надворешни работи на Република Македонија и Република Грција – во Скопје и во Атина, беа доволни да се исполни досието на активност, но не и да се постигне чекор напред во решавањето на прашањето за името / за што Република Македонија во овој момент и не е во најдобра кондиција и позиција.

ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ:

-Итните реформски приоритети суштествено не се спроведуваат, а не може ниту да стане збор за нивно „значително исполнување“.

– Следењето на реализацијата на Итните реформски приоритети е несистематско и недоволно, како од страна на домашните, така и од страна на странските институции. Приматот во следењето го одзема спроведувањето на другите точки од договорот од Пржино, така што Итните реформски приоритети се целосно занемарени.

– Недостига транспарентност за планираните и спроведените мерки од страна на Владата.

– Недостига транспарентност за наодите на Европската комисија за спроведување на итните реформски приоритети.

– Неопходно е да се воведат механизми којшто ќе овозможат отчетност за спроведувањето на итните реформски приоритети, во кој ќе бидат вклучени Европската комисија, Владата и Собранието на РМ, релевантни независни тела и граѓанското општество.

– Неопходно е итно, можно и преку високиот пристапен дијалог, да се постават реални рокови и индикатори за спроведување на итните реформски приоритети. Овој потфат треба да се спроведе на структуриран начин, по тематски прашања, со учество на независните тела, како и граѓанскиот сектор.

¹⁸ Препораки во однос на борбата против организираниот криминал:

– воспоставување досие за борба против перењето пари и унапредување на капацитетите и експертизата за спроведување финансиски истраги и средства за конфискација на посистематска основа;

– засилување на напорите за подобрување на соработката меѓу различните агенции за спроведување на Законот преку целосно оспособување на Националниот координативен центар за борба против организираниот криминал;

– ревидирање на правната и техничката рамка за следење на комуникациите и зголемување на ефективностата на специјалните истражни мерки за вистинско спроведување на целите на Законот (Итни реформски приоритети).

¹⁹ ВМРО-ДПМНЕ целосно се дистанцира од анализата на Рамковниот договор. Алсат-М. 9.12.2015 г. Достапно на: <http://alsat.mk/News/225526/vmro-dpmne-celosno-se-distancira-od-analizata-na-ramkovniot-dogovor>.

Итните реформски приоритети
побавни од реставрирањето
на нереформските практики!

Институт
за
европска
политика.
Скопје